

PEERREVIEW
12-13 JANUARI 2022

EDUCATIEVE BACHELOR
IN HET LAGER ONDERWIJS

erasmus
HOGESCHOOL BRUSSEL

Datum bezoek
12-13 januari 2022

Panel

Laure Ven	Alumnus Musical, student
Koen Lombaerts	Professor in Educational Innovation and Change, Department of Educational Sciences, Vrije Universiteit Brussel, lid
Ellen Derese	Directeur GO! Basisschool De Sterrenhemel te Machelen, lid
Katrien Struyven	Professor in de Educatiewetenschappen, School voor Educatieve Studies, Universiteit Hasselt, voorzitter

Secretaris

Stefanie Van der Jeugt	Beleidsadviseur kwaliteitszorg, VLUHR KZ

BEOORDELING

Het peerreview panel beoordeelt de kwaliteit van de opleiding **Educatieve Bachelor in het lager onderwijs** als **VOLDOENDE**.

Tijdens het bezoek aan de opleiding heeft het panel kennisgemaakt met een enthousiast, dynamisch, (zelf) kritisch opleidingsteam en heeft ze aangename, open en constructieve gesprekken kunnen voeren met alle gesprekspartners. In het algemeen is het panel onder de indruk, want de opleiding kan steunen op stevige fundamenten en ze toont zich als een lerende opleiding die feedback ter harte neemt en hiermee ook effectief aan de slag gaat. Zo heeft de opleiding sinds de laatste midterm review een proces doorlopen om de werkpunten die toen vastgesteld werden aan te pakken. Het onderwijsteam manifesteert zich tijdens de gesprekken als een hecht en dynamisch team waarin samenwerking en overleg tussen de lectoren sterk aanwezig is. De opleiding levert daarnaast inspanningen om stakeholders te betrekken in verschillende fasen van de beleidsvoering (lectoren, studenten en werkveld). De nodige overlegstructuren zijn formeel aanwezig.

De opleiding is gestoeld op een stevig onderbouwde, actuele en relevante **opleidingsvisie** die is onderverdeeld in deelvisies (een beroepsvisie, een onderwijsvisie en een visie op coachen en evalueren). De verschillende visies zijn doorvertaald naar de leerresultaten, het curriculum, de leeromgeving en het toetsbeleid van de opleiding. De opleidingsvisie kwam tot stand met input van de lectoren, het werkveld en de studenten en is gekend en gedragen door alle stakeholders. Het is duidelijk dat deze opleidingsvisie en haar deelcomponenten een werkbaar instrument vormen voor intern gebruik door het lectorenteam. Dat de opleidingsvisie bestaat uit verschillende deelvisies maakt het voor buitenstaanders echter complex omdat het op eerste zicht niet meteen duidelijk is hoe de verschillende deelvisies samenhangen en welke betekenis ze hebben in de opleiding. Daarom beveelt het panel aan om een vereenvoudigde versie van de opleidingsvisie op te stellen zodat de essentie van de opleiding scherper naar voor komt en zo kan dienen als een helder communicatie-instrument gericht naar (potentiële) studenten, werkveldpartners en andere belangstellenden.

De opleiding profileert zich aan de hand van vier speerpunten die door diezelfde stakeholders als de belangrijkste troeven van de opleiding worden benoemd: samen onderweg, Brussel als habitat, meertaligheid als troef en sterke inzet op vakinhoud en vakdidactiek. De muzische pijler wordt daarbij niet expliciet naar voren geschoven als speerpunt. Op basis van de perceptie van onder meer de studenten en de kunstactiviteiten die mogelijk zijn op de nieuwe campus, verdient de muzische component volgens het panel een plaats in de lijst van speerpunten.

De opleiding werkt met vijf **opleidingsspecifieke leerresultaten** die de eigenheid van de opleiding reflecteren en garant staan voor VKS-niveau 6. De vijf leerresultaten vormen een overzichtelijke, gekend en gedragen geheel voor lectoren, studenten en werkveld. De OLR zijn verder uitgewerkt tot gedragsindicatoren, subgedragsindicatoren en reflectie-indicatoren. Het panel raadt aan om de leerresultaten en de onderliggende items ten gepaste tijd te evalueren om het kader verder te verfijnen en overlap te vermijden.

Op basis van de opleidingsvisie ontwikkelde de opleiding een sterk didactisch concept dat leidend is voor het **curriculum** en de leeromgeving en samenhang garandeert. Het curriculum is een weerspiegeling van de opleidingsvisie en de vier speerpunten waarmee de opleiding zich profileert. Het curriculum is

bovendien sterk praktijkgericht, toont voldoende aandacht voor de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden bij studenten en bevat een mooi aanbod aan internationale mogelijkheden. Het panel benoemt de samenwerking met de Haute-Ecole Francisco Ferrer (HEFF) en het PAUW-project als sterke voorbeelden waarin de speerpunten van de opleiding in het curriculum tot uiting komen. Een belangrijk werkpunt voor de opleiding is het ontwikkelen van een visie op blended learning en/of digitaal leren in de opleiding. Als eerste stap om meer aandacht te schenken aan blended learning in de opleiding heeft de opleiding het opleidingsonderdeel 'Mediawijsheid' aan het curriculum toegevoegd. Het panel adviseert de opleiding ten zeerste om de digitale leermogelijkheden nog meer te verwerken in het curriculum en optimaal te benutten, ook in functie van de (toekomstige) klaspraktijk van de studenten.

Het panel meent dat de opleiding een sterke **leeromgeving** creëert voor de studenten: het studiemateriaal is up-to-date en wetenschappelijk onderbouwd, de infrastructuur op campus Kanal is ingericht met 'de ruimte als derde pedagoog' als onderliggend pedagogisch concept, het lectorenteam is breed samengesteld vanuit verschillende expertises en studenten voelen zich goed begeleid door de lectoren. Een aandachtspunt is de hoge studiebelasting bij studenten en de hoge werkbelasting bij lectoren. Het panel meent dat de opleiding het curriculum dient te evalueren in functie van studie- en werkbelasting en op basis daarvan keuzes moet maken.

De **evaluatie** van studenten is gericht op het verwerven van de leerresultaten en verloopt transparant, valide en de betrouwbaar. De opleiding beschikt over verschillende tools om de kwaliteit van de toetsing te bewaken (onder andere toetsmatrijzen, een selfscan en een toetsbuddy-systeem). Studenten ervaren de rubrics van opdrachten soms als vaag en voelen zich onzeker bij het eindresultaat.

Het werkveld is tevreden over de **kwaliteit van de afgestudeerden**. Ook de alumni blikken in het algemeen tevreden terug op de opleiding en voelen zich na afstuderen klaar om het werkveld te betreden. Er dient wel gekeken te worden of de opleiding de studenten eventueel beter kan voorbereiden op een aantal taken in het werkveld - zoals de administratieve verwachtingen die bij de job horen, het contact met ouders, multidisciplinair overleg, handelingsplannen en leerlingvolgsystemen – omdat de alumni uit het gesprek dit als een gemis hebben ervaren. Ca. 90% van de respondenten zet na de opleiding de stap richting de arbeidsmarkt en vindt vlot een job als leraar lager onderwijs. Ca. 10% van de respondenten stroomt door naar een vervolgopleiding. De opleiding kan volgens het panel nog sterker inzetten op de structurele samenwerking met de partnerscholen en de uitbreiding van het netwerk en het uitbouwen van een alumniwerking. Een belangrijk verbeterpunt van de opleiding betreft dataverzameling en -analyse, meer specifiek omtrent instroom, doorstroom en uitstroom.

ACHTERGROND

DOEL PEERREVIEW

De peerreview bestaat uit een bezoek van een onafhankelijk panel van externe experten aan een opleiding. Via een gesprek met de opleiding gaat het panel de kwaliteit van de opleiding na. Indien noodzakelijk kan het peerreview panel een signaal geven aan het bestuur dat de kwaliteit van de opleiding niet aan de maat is en een herstelplan moet opgemaakt worden.

INHOUD RAPPORT

Dit rapport is opgebouwd volgens de fasen in het onderwijsproces zoals het aan EhB is vormgegeven. Via zes brede vragen wordt de kwaliteit per fase nagegaan. Deze brede vragen zijn een specifieke vertaling van de kwaliteitskenmerken uit de Codex Hoger Onderwijs en de European Standards and Guidelines die focus hebben op onderwijs.

Figuur 1: Onderwijsproces EhB en brede vragen peerreview

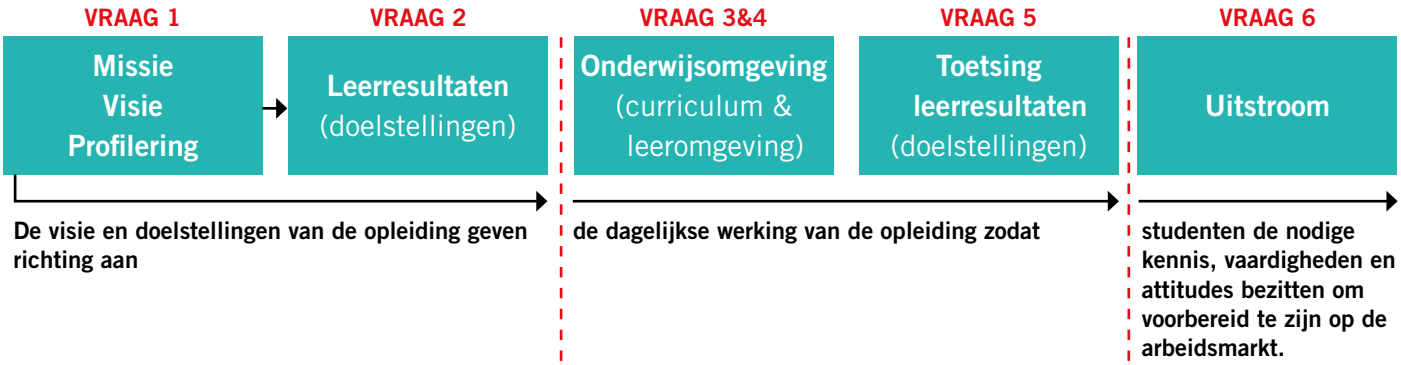

Dit rapport is een weerslag van sterktes, verbeterpunten en aandachtspunten per brede vraag.

- **Sterktes** verwijzen naar goede praktijken en/of best practices in de opleiding.
- **Verbeterpunten** zijn aandachtspunten die prioritair bijgestuurd moeten worden om de nodige kwaliteit in de opleiding te bekomen of te verzekeren.
- **Aanbevelingen** zijn suggesties of ideeën van het panel om sterktes verder uit te werken of adviezen om bepaalde aspecten in de opleiding te versterken.

Er is geen doorlopende tekst. De sterktes, verbeterpunten en aandachtspunten worden weergegeven als opsommingen die elk voor zich spreken. De opleiding kan met de verbeterpunten en aanbevelingen meteen aan de slag en krijgt tegelijkertijd bevestiging van de goede praktijken.

1 Codex Hoger Onderwijs, Hoofdstuk 9/1, Afdeling 1, Art. II. 170/1

2 European Standards and Guideline for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG 2015)

BEOORDELING

Het panel geeft een eindoordeel over het geheel van de zes brede vragen en voor de gehele opleiding. Indien van toepassing, geeft het panel per afstudeerrichting of variant van de opleiding een eindbeoordeling.

De beoordeling van de peerreview gaat ervan uit dat kwaliteit van de opleiding voldoet. Het tegendeel moet omstandig onderbouwd worden.

Met een **voldoende** beoordeling bevestigt het panel dat de kwaliteit in de opleiding voldoet aan de gestelde maatschappelijke en internationale verwachtingen. De kwaliteit kan d.m.v. de toelichting bij de brede vragen worden aangetoond.

Met een **onvoldoende** beoordeling geeft het panel een signaal aan het hogeschoolbestuur dat dringende actie noodzakelijk is om de basiskwaliteit op één of meerdere vragen te garanderen.

ONDERBOUWING D.M.V. DE ZES BREDE VRAGEN

1. BESCHIKT DE OPLEIDING OVER EEN HELDERE, ACTUELE EN GEDRAGEN MISSIE, VISIE EN PROFILERING?

STERKTES

De opleiding is gestoeld op een **sterke departementale missie** en een **stevig onderbouwde, actuele en relevante opleidingsvisie** die het inhoudelijk fundament van de opleiding vormen.

De opleidingsvisie is **breed gedragen** door de verschillende stakeholders. De visie is afgestemd op de noden van het werkveld middels een resonantiecommissie. De studenten hadden inbreng via de opleidingscommissie en voor de alumni werd een alumni-event georganiseerd.

De opleidingsvisie is **zichtbaar** in alle deelaspecten van de opleiding, zoals in de leerresultaten en in het curriculum.

De opleidingsvisie is opgedeeld in een beroepsvisie, een onderwijsvisie en een visie op coachen en evalueren. De verschillende visies zijn een **werkbaar kader voor de opleidingsverantwoordelijken en het lectorenteam**.

De opleidingsvisie is geconcretiseerd in **vier speerpunten** waarmee de opleiding zich profileert: samen onderweg, meertaligheid als troef, Brussel als habitat en inhoudelijke en didactische expertise. Deze speerpunten zijn goed gekozen, aantrekkelijk en actueel relevant vanuit het perspectief van het werkveld en de studenten. Studenten kiezen expliciet voor de opleiding omwille van de speerpunten.

De opleiding leidt studenten op in een warme omgeving waarin de studenten, lectoren en het werkveld **samen onderweg** zijn. De studenten ervaren een persoonlijke aanpak en benoemen dit als een sterk punt van de opleiding.

De aandacht voor **meertaligheid** is een sterke troef van de opleiding en een middel om de meertalige bagage van studenten te valoriseren en in te zetten in het onderwijs. Daarnaast is er ook voldoende aandacht voor Nederlandse taalvaardigheid.

De opleiding plaatst zich expliciet in de **Brusselse context** en heeft een hoge instroom vanuit de regio Brussel-Halle-Vilvoorde. De ambitie is om studenten te enthousiasmeren voor een job als leraar in Brussel, zodat zij nadien een rolmodel kunnen zijn voor hun leerlingen.

De bewuste **focus op inhoudelijke en didactisch expertise** is een sterkte, maar tegelijkertijd ook nodig. De opleiding had afgelopen academiejaren een hoge instroom van studenten met een TSO-vooropleiding. Ook studenten uit BSO-richtingen vinden de weg naar de opleiding. Door haar inzet op inhoud en didactiek geeft de opleiding alle studenten de nodige basiskennis en -vaardigheden mee.

VERBETERPUNTEN

Maak van de opleidingsvisie een gebalde tekst die voor buitenstaanders helder en aantrekkelijk is. Gebruik de tekst voor communicatie naar (potentiële) studenten en werkveldpartners. Het sterke basisschema waarin de opleiding de samenhang van de deelvisies met het curriculum visueel voorstelt kan hierbij als uitgangspunt genomen worden.

Ontwikkel een **visie over de plaats en functie van media en ICT in de opleiding** en integreer dit in de bestaande documenten, om de digitale leermogelijkheden optimaal te kunnen benutten, zowel in de context van de opleiding als in de onderwijscontexten waarin de studenten terechtkomen. Beschouw blended learning als een verrijking voor de opleiding.

AANBEVELINGEN

Draag de **muzische pijler** sterker uit in de visie en in communicatie met (potentiële) studenten. De muzische vorming is sterk aanwezig in de opleiding en creëert een cross-over tussen verschillende leergebieden, maar is nog te weinig zichtbaar in de profilering.

2. BESCHIKT DE OPLEIDING OVER EEN SET VAN ADEQUATE OPLEIDINGSSPECIFIEKE LEERRESULTATEN EN INDICATOREN?

STERKTES

Op basis van haar beroepsvisie heeft de opleiding het domeinspecifieke leerresultatenkader (DLR) vertaald naar **vijf opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR)**. Het is een bewuste, gedurfde keuze die de eigenheid van de opleiding reflecteert en die de opleiding toelaat om holistisch te werken. De vijf leerresultaten vormen een overzichtelijke geheel voor lectoren, studenten en werkveld.

Bij de opmaak van de opleidingsspecifieke leerresultaten heeft de opleiding een **proces** doorlopen. De opleiding heeft de leerresultaten grondig onderbouwd aan de hand van theoretische referentiekaders, een inhoudelijke benchmark met twee andere lerarenopleidingen, de domeinspecifieke leerresultaten en de basiscompetenties van de leraar lager onderwijs. Doorheen het proces heeft de opleiding rekening gehouden met de input van de lectoren via verschillende opleidingsvergaderingen, het werkveld via de resonantiecommissie en de studenten via meerdere opleidingscommissies. De leerresultaten zijn **gekend en gedragen** door alle betrokkenen.

De OLR zijn geconcretiseerd in vijftien **gedragsindicatoren** en vervolgens geoperationaliseerd tot subgedragsindicatoren. De **subgedragsindicatoren** geven richting aan de evaluatie van stages, projecten, examens, etc. en vormen een werkbaar, gemeenschappelijk kader dat een sterke houvast biedt voor lectoren, studenten en mentoren.

Het geheel van OLR, gedragsindicatoren en subgedragsindicatoren dekt het **DLR** volledig af en situeert zich op niveau 6 van de Vlaamse kwalificatiestructuur.

In de leerresultaten is aandacht voor specifieke **attitudes** die voortvloeien uit de visie. Het werkveld waardeert de specifieke houding van de EhB-studenten (bv. open houding naar diversiteit, meertaligheid…).

VERBETERPUNTEN

Verfijn de leerresultaten en de onderliggende indicatoren om **overlap** tussen leerresultaten te vermijden (vb. innovatie zit zowel in leerresultaat 2 als leerresultaat 4).

AANBEVELINGEN

Benader de subgedrags- en reflectie-indicatoren als inspirerende voorbeelden of als hulpmiddel. Moedig de creativiteit van studenten aan om persoonlijk invulling te geven aan de (sub)gedragsindicatoren, opdat de opleiding – lectoren en studenten – het niet als een keurslijf ervaren.

3. STELLEN DE INHOUD EN DE STRUCTUUR VAN HET CURRICULUM DE STUDENTEN IN STAAT OM DE BEOOGDE LEERRESULTATEN TE BEHALEN?

STERKTES

De opleiding hanteert een sterk **didactisch concept** (= het DBI-model). Het DBI-model kenmerkt zich door drie leeromgevingen, vijf leerlijnen en zes semesterthema's die een duidelijk samenhangend geheel vormen in de volledige opleiding. De drie leeromgevingen – deskundigheid, bekwaamheid en identiteit – hebben elk een eigen focus. De leeromgeving deskundigheid is gericht op het verwerven van inhoudelijke kennis en vaardigheden, in de leeromgeving bekwaamheid zet de opleiding in op de integratie van kennis en vaardigheden in een beroepscontext en in de leeromgeving identiteit reflecteren studenten op het leraarschap. Per leeromgeving maakt de opleiding gebruik van werk- en toetsvormen die passen bij de focus van de leeromgeving.

Het **curriculum** is geënt op het didactisch concept en vormt een coherent, doch gevarieerd geheel. Het DBI-model garandeert **horizontale en verticale samenhang** middels de leerlijnen en de semesterthema's. Elk semester is opgebouwd volgens een terugkerende structuur: theorie, project en stage.

Het curriculum is een sterke **weerspiegeling van de opleidingsvisie en de vier speerpunten** van de opleiding. De PAUW-stages (Partner in Authentiek Werkplekleren) en de samenwerking met de Brusselse, Franstalige Haute-Ecole Francisco Ferrer (HEFF) zijn een mooi voorbeeld van respectievelijk het speerpunt 'samen opleiden' en het speerpunt 'meertaligheid als troef'. De aandacht voor *Content and Language Integrated Learning* (CLIL) sluit eveneens aan op het speerpunt 'meertaligheid troef' en biedt meerwaarde voor de studenten die lesgeven in de Brusselse context.

In **de vakinhoudelijke en vakdidactische opleidingsonderdelen** start de opleiding met de basis en bouwt ze daar gaandeweg op voort. De opleiding heeft de leerinhouden zorgvuldig gekozen om studenten uit te rusten met de kennis en vaardigheden die nodig zijn in het werkveld. In eerste deeltraject ligt de focus op vakinhoud, in het tweede deeltraject op vakdidactiek en in het derde modeltraject op verdieping en verruiming van vakinhoud en vakdidactiek.

In het curriculum werkt de opleiding aan de **graduele opbouw van de leerresultaten**. De opleiding visualiseert de opbouw van de leerresultaten en de relatie tussen de **leerresultaten** en de opleidingsonderdelen in de leerresultatenmatrix. Alle doelstellingen zijn zichtbaar opgenomen in de ECTS-fiches.

De studenten en de alumni vinden de **praktijkgerichtheid** een belangrijke troef van de opleiding. De opleiding verwerkt de praktijk vanaf het eerste deeltraject op verschillende manieren in het curriculum aan de hand van de stages, de projecten, authentieke leertaken, werkveldopdrachten, casussen, en dergelijke.

De opleiding houdt **voeling met de bezorgdheden en moeilijkheden in het werkveld**. Een mooi voorbeeld van hoe de opleiding dit doet, zijn de PAUW-projecten waarin de stageschool, de begeleider van de hogeschool en de studenten co-creatief samenwerken aan een praktijkprobleem.

De **stagelijn** kent een logische en doordachte opbouw. De opleiding voorziet een breed aanbod aan stage-ervaringen over alle deeltrajecten heen. In het derde deeltraject biedt de opleiding in het opleidingsonderdeel ‘Stage à la carte’ verrijkende stage-opties waaruit studenten kunnen kiezen.

In meerdere opleidingsonderdelen cultiveert de opleiding een onderzoekende en reflectieve houding bij de studenten (bijvoorbeeld door middel van onderzoeksmethoden zoals systematische observatie en interviews). Op die manier draagt de opleiding bij tot **praktijkgericht onderzoekend handele**n. De opleiding voert eveneens **Praktijkgericht Wetenschappelijk Onderzoek (PWO)** uit met de focus op meertaligheid. Studenten worden betrokken bij het onderzoek en de resultaten van het onderzoek worden gebruikt in het curriculum. Daarnaast konden studenten bijvoorbeeld als co-onderzoeker deelnemen aan het PAUW-project binnen het PWO-project ‘Meertaligheid troef!’.

De **bachelorproef** omvat een praktijkgericht onderzoek in de stagecontext. De studenten ontwerpen een leeromgeving op basis van een literatuurstudie en gesprekken met ervaringsdeskundigen. Tijdens de eindstage kunnen ze het ontwerp uittesten.

Het curriculum bevat **internationale mogelijkheden**: internationalisation@home via de lopende onderwijsprojecten in Brussel en de samenwerking met HEFF, het project ‘Grenzen verleggen’ met de Humboldt-Universität zu Berlin, Erasmus Belgica met HEFF en de opleidingsonderdelen Stage Buitenland (S) en Stage Buitenland (XL).

De opleiding levert inspanningen om **stakeholders** (lectoren, studenten en werkveld) te betrekken in verschillende fasen van de beleidsvoering. Er werd bijvoorbeeld input gevraagd voor de uitwerking van de visie, de leerresultaten en het curriculum en de eindproducten werden nadien ook afgetoetst bij de bevraagde stakeholders. In de opleiding zijn de nodige overlegstructuren formeel en structureel aanwezig: de opleidingsvergadering, de opleidingscommissie en de resonantiecommissie. Daarnaast zijn er de ‘jaarlijks’ terugkerende bevragingen bij studenten en lectoren alsook focusgroepen. De opleiding **houdt rekening met de feedback** die ze krijgt en **voert waar mogelijk aanpassingen uit om de kwaliteit van de opleiding te verbeteren.**

VERBETERPUNTEN

Versterk de **samenwerking met HEFF** in het tweede en derde jaar van de opleiding. Besteed daarnaast ook bijkomend aandacht voor het integreren van voldoende interactiemogelijkheden tussen EhB- en HEFF-studenten tijdens alle activiteiten.

Een belangrijk werkpunt voor de opleiding is **blended learning**. Als eerste stap om hier meer aandacht aan te schenken heeft de opleiding het opleidingsonderdeel Mediawijsheid ingericht. Zet doorheen het curriculum echter nog sterker in op het gebruik van **digitale leervormen, zowel in de opleiding zelf als in de voorbereiding van studenten voor de klaspraktijk**. Maak dit ook zichtbaar in de leerresultaten en/of de onderliggende gedragsindicatoren. Vertrek daarbij van de manier waarop jullie vinden dat studenten in hun toekomstige klaspraktijk media en ICT zouden moeten inzetten, in hun lessen en hun werk als leerkracht. Pas vervolgens dit voorbeeld breed toe in de opleiding.

Zet in op **rekrutering**, zowel voor het reguliere traject als voor de verkorte trajecten. Ga op zoek naar een passend doelpubliek voor de diverse verkorte trajecten. De instroomcijfers zijn – in vergelijking met andere opleidingen in Vlaanderen – eerder laag en er studeert slechts een derde van de studenten af met een diploma leraar lager onderwijs. Sommige studietrajecten hebben momenteel geen studenten.

AANBEVELINGEN

Voorzie de mogelijkheid om een **korte (observatie)stage** te doen in een derde kleuterklas en/of in het eerste jaar secundair onderwijs, zodat studenten beter zicht krijgen op het traject van de leerlingen voorafgaand aan en na het lager onderwijs.

Verruim **stageopdrachten** voorbij het moeten voorbereiden en realiseren van een specifiek aantal individuele lessen. Er liggen belangrijke leerkansen in het ontwerpen van terugkerende werkvormen, of een lessenreeks (aanbreng, inoefening, herhaling, evaluatie, foutenanalyse en remediëring), of lesoverschrijdende zaken als tempodifferentiatie/ beloningssysteem/ huiswerkselectie/ toetsen opstellen/…

Breng alle initiatieven waar de opleiding werkt aan onderzoeksvaardigheden beter in kaart om een goed zicht te krijgen op hoe de **leerlijn onderzoek** concreet vorm krijgt. Leer studenten waar ze tijdens, maar ook na de opleiding, terechtkunnen om kwaliteitsvol bronnenmateriaal te vinden.

4. STELT DE LEEROMGEVING (STUDIEMATERIAAL, INFRASTRUCTUUR, LECTOREN, BEGELEIDING) DE STUDENTEN IN STAAT OM DE BEOOGDE LEERRESULTATEN TE BEHALEN?

STERKTES

Het **studiemateriaal** is kwaliteitsvol, up-to-date en wetenschappelijk onderbouwd. De kwaliteit van het studiemateriaal wordt bewaakt door de lectoren en het opleidingshoofd aan de hand van een checklist. Studenten krijgen door middel van bevragingen en focusgesprekken de kans om het studiemateriaal te evalueren. De aandacht voor taalontwikkelend lesgeven bij de uitwerking van het studiemateriaal is een pluspunt.

Op vraag van de studenten ontwikkelde de opleiding een afsprakenkader om het gebruik van **Canvas** over de lectoren en de opleidingsonderdelen heen te stroomlijnen. Dit zorgt voor een gestructureerd, overzichtelijke opbouw van het digitale leermaterialen en dat wordt enorm gewaardeerd door de studenten.

Op de nieuwe campus Kanal beschikt de opleiding over een **schitterende, fenomenale infrastructuu**r met 'de ruimte als derde pedagoog' als onderliggend pedagogisch concept. De infrastructuur is gericht op innovatief onderwijs. De muzische lokalen (crea, drama en muziek) hebben een aantrekkelijke uitstraling en werken prikkelend voor studenten. Daarnaast zijn er op de campus ook goed uitgeruste, modulaire klaslokalen, verschillende learning spaces, een goed uitgeruste bibliotheek en een future classroom aanwezig.

De leeromgeving wordt vormgegeven door een enthousiast, betrokken, geëngageerd, dynamisch en (zelf) kritisch **lectorenteam**. Er heerst een open cultuur in de opleiding waarbij lectoren elkaar ondersteunen, samenwerken en veel formeel en informeel overleggen. Het lectorenteam is breed samengesteld vanuit verschillende expertises: pedagogen, vaklectoren en ervaringsdeskundigen.

Op het vlak van **professionalisering** nemen de lectoren van de opleiding deel aan gezamenlijke professionaliseringsinitiatieven rond taalontwikkelend lesgeven, CLIL, coaching, etc. Met deze belangrijke initiatieven kan de opleiding haar speerpunten versterken en inspelen op de studentkenmerken en de hoge uitval. Lectoren worden daarnaast ook gestimuleerd om individuele navormingen te volgen en dat wordt structureel opgevolgd. Tijdens masterclasses geven de lectoren beurtelings een presentatie over hun vakgebied zodat lectoren kennis krijgen van elkaars expertise. De opleiding biedt tot slot ook zelf navorming aan omtrent het bevorderen van lezen in de lagere school en het positief omgaan met thuistalen.

De opleiding zet sterk in op de **begeleiding** van studenten. De lectoren creëren een fijne, ondersteunende sfeer en zijn makkelijk aanspreekbaar. Ook de klascoaches vormen een laagdrempelig, vertrouwelijke aanspreekpunt voor de studenten. De opleiding neemt verschillende initiatieven om in te spelen op de noden van instromende studenten op basis van diens vooropleiding en/of meertalige achtergrond. Zo investeert de opleiding in extra contacturen voor de opleidingsonderdelen Frans en Wiskunde en bouwde ze een uitgebreid aanbod aan taalbegeleiding uit. Studenten kunnen tot slot ook beroep doen op de studie- en trajectbegeleider.

Taalbegeleiding zit structureel ingebed in het curriculum en is op maat van iedere student. Het taalanker neemt intakegesprekken en een schriftelijke taaltoets af bij alle studenten. De resultaten hiervan worden

samen met de resultaten van de instaptoets besproken met de studenten. Vervolgens stelt de opleiding aan de student een individueel begeleidingstraject voor en verwijst ze studenten indien nodig door naar CVO SEMPER voor extra taalbegeleiding. De aandacht voor Nederlandse taalvaardigheid komt voornamelijk aan bod in Nederlands 1A en 1B en in de leerlijn Succesvol groeien.

De opleiding bereidt de studenten op een goede wijze voor op de stage middels de **ontwerpateliers**. Hier coachen en ondersteunen de lectoren de studenten bij de voorbereiding van de stagelessen. Dankzij de ontwerpateliers voelen studenten zich gesterkt en goed voorbereid op de stageperiode die volgt.

In functie van de **bachelorproef** worden studenten op verschillende manieren en door verschillende personen begeleid: klassikale voorbereiding, individuele begeleiding door de promotor en ondersteuning door de mentor op de school waar de student het onderzoek uitvoert.

VERBETERPUNTEN

Visualiseer het concept en mogelijkheden van de **future classroom** aan/in de desbetreffende lokalen op campus Kanal, zodat lectoren en studenten op basis van hun aanwezigheid in het lokaal meteen geprikkeld worden door de mogelijkheden en ze de lokalen optimaal kunnen benutten.

Breng de **studeerbaarheid** in kaart (vb. via een studietijdmeting). Rationaliseer waar mogelijk en zoek een betere afstemming wat de deadlines van taken en opdrachten betreft. Ga intern de discussie aan omtrent wat de verwachtingen zijn ten aanzien van studenten op het vlak van de lesvoorbereidingen, administratie in functie van de stagemap, etc. Wat zijn de minimale ‘must-haves’ om competenties te beoordelen, wat zijn de ‘nice-to-haves’? Durf dit onderscheid te maken en evt. te snoeien om de studeerbaarheid te optimaleren.

AANBEVELINGEN

De **werkdruk** bij lectoren is hoog. Durf keuzes maken in functie van de werkdruk (bv. opleidingsonderdelen met groter aantal studiepunten i.p.v. groot aantal opleidingsonderdelen met beperkt aantal studiepunten, maak gebruik van vormen van peer feedback i.p.v. enkel individuele lectorenfeedback…). Stroomlijn de bestaande structuren, systemen en/of werkwijzen over de lerarenopleidingen heen opdat lectoren die in meerdere lerarenopleidingen tewerkgesteld zijn (bv. kleuteronderwijs en lager onderwijs), een mindere werkdruk ervaren.

Verhoog de **kritische massa** binnen de opleiding door extra in te zetten op een groeiend studentenaantal. Meer studenten kan leiden tot meer lectoren, oftewel meer perspectieven op het vakgebied en mogelijkheden om verantwoordelijkheden te delen.

De meeste lectoren geven les volgens het **teach as you preach** principe. Blijf dit monitoren en bewaken in het lectorenteam.

Onderzoek de mogelijkheden om op het vlak van **taalbegeleiding** ook te differentiëren voor de taalsterke leerlingen (bv. zelfstudie, oefentoetsen…). Bevraag daarnaast bij studenten welke drempels zij mogelijks ervaren om beroep te doen op taalhulp.

5. GARANDEERT HET GEHEEL VAN EVALUATIES BINNEN DE OPLEIDING DAT STUDENTEN DE BEOOGDE LEERRESULTATEN HEBBEN BEHAALD?

STERKTES

Het **toetsbeleid** van de opleiding bouwt verder op het departementale toetsbeleid. Het toetsbeleid zit sterk verweven in het didactisch concept, is gericht op het verwerven van de leerresultaten en garandeert de transparantie, de validiteit en de betrouwbaarheid van de toetsing.

Studenten ontvangen **transparante informatie** omtrent de toetsing via de studiefiches, de toetsmatrijzen en Canvas. Hierover wordt tijdens de eerste les van elk opleidingsonderdeel duidelijk gecommuniceerd. De opleiding voorziet voldoende mogelijkheden tot **feedback**, zowel tussentijds als na de examenperiode.

Om de **betrouwbaarheid** van de toetsing te verhogen, maakt de opleiding o.a. gebruik van verbetersleutels, rubrics en gestandaardiseerde evaluatieformulieren. Het vernieuwde, digitale evaluatieformulier voor lectoren en mentoren is hier een mooi voorbeeld van.

De leerresultaten vormen een belangrijk uitgangspunt voor toetsing binnen de opleiding, wat de **validiteit** verhoogt. De lesgevers ontwikkelen de werkvormen en toetsvormen in functie van de doelstellingen van de leeromgeving. In de leeromgeving deskundigheid maakt de opleiding gebruik van leertaken en examens, in de leeromgeving bekwaamheid maakt de opleiding voor de evaluatie van stage en projecten gebruik van observaties, peer- en zelfevaluatie, werkstukken en presentaties en in de leeromgeving identiteit maakt de opleiding gebruik van reflecties en portfolio.

De opleiding bewaakt **de kwaliteit van de toetsing op diverse wijze**. De **toetsmatrijzen** maken per opleidingsonderdeel inzichtelijk welke leerresultaten worden getoetst, welke toetsvormen worden gebruikt en hoe de scoreverdeling wordt vastgelegd. Met de **selfscan** van het departement kunnen lectoren hun eigen examens screenen om na te gaan of ze aan de kwaliteitseisen voldoen. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van **collegiale peerreview van de toetse**n. De lectoren kunnen beroep doen op de taalbegeleider om toetsen en opdrachten te screenen op taal. De opleiding heeft tot slot ook een systeem met toetsbuddy's in het leven geroepen tijdens de Coronapandemie om de kwaliteit van de digitale toetsing te verzekeren. Het lectorenteam werd ingedeeld in duo's die elkaar als kritische vriend ondersteunen bij de ontwikkeling van digitale toetsen. Het toetsbuddy-systeem is een goede methodiek om samen de kwaliteit van het toetsmateriaal na te gaan en te bewaken.

De **beoordeling van de stage** verloopt correct en transparant. Zowel de stagementor als de stagebegeleider vullen digitaal eenzelfde beoordelingsformulier in. Er is een duidelijke link tussen de gedragsindicatoren en het evaluatieformulier van de stage. Aan de hand van dit formulier kunnen de mentor en de begeleider het niveau waarop competenties gerealiseerd worden aangeven. Achter het digitale formulier zit een berekeningsmotor die voor de student in kwestie een stagescore berekent en rekening houdt met breekpunten. Tijdens een competentievergadering met alle stagebegeleiders wordt het functioneren van de student en het gegenereerde stagecijfer verder besproken. Indien nodig stuurt de opleiding de stagescore bij. Studenten krijgen de nodige feedback en hebben daarnaast ook zicht op de afzonderlijke scores en opmerkingen van de stagebegeleider en de stagementor.

De **bachelorproef** wordt geëvalueerd door een jury bestaande uit de bachelorproefcoördinator, de promotor en een lezer. Ook hier worden de evaluatiecriteria en de scoreverdeling duidelijk gecommuniceerd naar studenten.

VERBETERPUNTEN

De studenten vinden de **rubrics** van de opdrachten soms vaag en weinig richtinggevend wat het eindproduct of eindresultaat betreft. De openheid die de opleiding biedt aan studenten om opdrachten op eigen wijze uit te werken, lokt soms onzekerheid uit bij de studenten. Zoek naar manieren om die onzekerheid te verminderen. Bied handvaten aan waar wenselijk, zonder dat dit de werkdruk bij lectoren verhoogt. Werk bijvoorbeeld met een variatie aan voorbeeldtaken en voorbeeldmateriaal (om creativiteit verder aan te moedigen), tussentijdse peerreviews, feedback…

AANBEVELINGEN

Blijf investeren in de kwaliteit van de stageplaatsen en de **mentoren**. Streef naar samenwerking met een (relatief) vaste pool aan mentoren, waarmee rechtstreeks gecommuniceerd wordt.

6. BEANTWOORDEN DE UITSTROMENDE STUDENTEN AAN DE MAATSCHAPPELIJKE VERWACHTINGEN OP PROFESSIONEEL VLAK?

STERKTES

Om het **eindniveau** van de studenten af te toetsen steunt de opleiding op de eindstage en de bachelorproef (zie ook brede vraag 5). Het niveau van de ingekeken afsluitende toetsen voldoet aan de verwachtingen.

Het **werkveld** is tevreden over de kwaliteit van de afgestudeerden. Het werkveld waardeert de studenten op het vlak van het vermogen om zelf lessen te ontwikkelen (los van handboeken en methodes), gedifferentieerd werken en een open, positieve blik op diversiteit en meertaligheid houden.

Ook de **alumni** blikken tevreden terug op de opleiding en voelen zich na afstuderen klaar om het werkveld te betreden. Uit de alumnibevraging blijkt dat het merendeel van de respondenten (ca. 90%) de stap zet richting de arbeidsmarkt en zeer vlot een job vindt als leraar lager onderwijs. Ca. 10% van de respondenten stroomt door naar een vervolgopleiding (bijvoorbeeld een BaNaBa). Nagenoeg alle bevraagde alumni zouden opnieuw voor de opleiding aan EhB kiezen, omwille van de praktijkgerichtheid, de kleinschaligheid en laagdrempelige begeleiding, de aandacht voor de vakinhoudelijke basis en vakdidactiek, Brussel als uitvalsbasis en de focus op meertaligheid.

VERBETERPUNTEN

De alumni geven aan dat ze **minder vertrouwd** zijn met de volgende topics: de administratieve verwachtingen die bij de job horen, het contact met ouders, multidisciplinair overleg, handelingsplannen en leerlingvolgsystemen. Ga na of deze topics aan bod kunnen komen in de opleiding zonder de werkdruk bij lectoren en studenten te verhogen.

Overweeg om elke student in het curriculum kennis te laten maken met de **ijsbergmethodiek** (wiskunde) en de **LIST-methodie**k (taal) aangezien deze methodieken vanuit het GO! (een prioritaire partner voor EhB) ontwikkeld en gepromoot worden.

Zet verder in op de **structurele samenwerking met de partnerscholen en de uitbreiding van het netwer**k. Ga daarbij steeds op zoek naar win-winsituaties voor de partnerscholen en de opleiding. Betrek partnerscholen bij voorkeur van bij het begin bij projecten zodat een maximale win-win kan worden nagestreefd.

Bouw een structurele **alumniwerking** uit om alumni sterker en blijvend te kunnen betrekken bij de lopende kwaliteitszorgprocessen in de opleiding.

Dataverzameling en -analyse over instroom, doorstroom en uitstroom blijkt een werkpunt voor de opleiding, het departement en de hogeschool. Verzamel kwantitatieve gegevens over de opleiding. Onderzoek de oorzaken van de uitval in de opleiding. Ga na wat het effect is van de begeleiding op het verwerven van de leerresultaten en het studierendement. Neem indien nodig bijkomende initiatieven om het studierendement op te krikken.

AANBEVELINGEN

Blijf inzetten op **promo** om studenten aan te trekken voor deze opleiding. Op een moment van lerarentekorten is dit een belangrijk maatschappelijk engagement.

WINNER SINCE
NINETEEN
FORTY EIGHT